

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Aleše Šťastného a soudců JUDr. Jany Jirmářové a JUDr. Kláry Bernardové v právní věci žalobkyně : Š [REDACTED] R [REDACTED] nar. [REDACTED] bytem [REDACTED], zastoupená Mgr. Lucíí Petránkovou, advokátkou se sídlem Praha 1, Bolzanova 1, proti žalované : Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o náhradu škody, k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 17. července 2015, č.j. 15 C 289/2014 - 65,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se v napádeném vyhovujícím výroku I. o věci samé a výroku IV. o náhradě nákladů řízení **p o t v r z u j e**.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 6.800,- Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Lucie Petránkové, advokátky.

O d ů v o d n ě n í

Výše uvedeným rozsudkem soud I. stupně zčásti vyhověl žalobě a uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku [REDACTED] Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05% z této částky od 15.12.2014 do zaplacení, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.). Co do částky [REDACTED] Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05% z této částky od 15.12.2014 do zaplacení žalobu zamítl (výrok II.). Co do částky 15.600,- Kč s příslušenstvím řízení zastavil (výrok III.). O náhradě nákladů řízení rozhodl tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni částku 18.550,- Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám její právní zástupkyně (výrok IV.).

Takto rozhodl o žalobě, již se žalobkyně domáhala po žalované náhrady škody podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, a to jednak materiální škody ve výši 15.600,- Kč s příslušenstvím, představující náklady vynaložené na svou obhajobu v trestním řízení, v němž byla obžaloby posléze zproštěna, a jednak zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 70.000,- Kč s příslušenstvím, která jí měla vzniknout v důsledku nezákonného rozhodnutí.

Ohledně nároku žalobkyně na náhradu majetkové újmy ve výši 15.600,- Kč s příslušenstvím soud I. stupně řízení zastavil poté, co v průběhu řízení žalovaná tuto částku žalobkyni uhradila a žalobkyně proto vzala v tomto rozsahu žalobu zpět.

Ohledně nároku žalobkyně na náhradu nemajetkové újmy soud I. stupně dovodil, že trestní stíhání žalobkyně u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp.zn. [REDAKCE] skončilo zprošťujícím rozsudkem ze dne 17.12.2013, který nabyl právní moci dne 18.2.2014, když nebylo shledáno, že by jednání žalobkyně bylo trestným činem, takže žalobkyni vzniklo právo na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutí podle ust. § 7 odst. 1 zák.č. 82/1998 Sb., resp. nárok na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu podle ust. § 31a odst. 1 zák.č. 82/1998 Sb. S přihlédnutím ke všem okolnostem případu neshledal důvod pro závěr, že by postačovalo odškodnit žalobkyni pouhým konstatováním porušení práva či omluvou, ale naopak dospěl k závěru, že je na místě přiznat žalobkyni odškodnění v penězích. Žalobkyni proto přiznal nárok na zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši [REDAKCE] Kč, když dospěl k závěru, že takové odškodnění je přiměřené zjištěným skutečnostem. Ve zbytku žalobkyní požadovaného finančního plnění, tj. v rozsahu částky 35.000,- Kč se zákonnými úroky z prodlení, žalobu jako nedůvodnou zamítl. Při stanovení výše odškodnění přihlédl k tomu, že žalobkyně se měla podle vzneseného obvinění svým jednáním dopustit zneužití pravomoci úřední osoby, takže jí v případě odsouzení hrozil trest odnětí svobody na jeden rok až pět let i zákaz činnosti, že šlo o specifický zásah zejména do její profesní sféry, kdy s ní bylo zahájeno řízení o rozvázání pracovního poměru a byla vystavena různým poznámkám svých kolegů, kdy ji stíhání zasáhlo i v oblasti jejího zdraví, když v důsledku stresu trpěla [REDAKCE] jakož i v oblasti rodinného života, [REDAKCE]. Soud I. stupně dále přihlédl k tomu, že řízení neprobíhalo nepřiměřeně dlouho (2 roky a 3 měsíce), opakovaně bylo rozhodováno na dvou stupních soudní soustavy, ve věci byli tři spoluobžalovaní, bylo třeba posoudit pravdivost jednotlivých tvrzení a byly vypracovány posudky z oboru písmoznalectví, takže šlo o řízení procesně i právně složitější. O náhradě nákladů řízení rozhodl s odkazem na ustanovení § 142 odst. 3 o.s.ř. s tím, že žalobkyni náleží náhrada nákladů řízení v plné výši, neboť rozhodnutí ve věci záviselo na úvaze soudu.

Proti tomuto rozsudku podala žalovaná v zákonné lhůtě odvolání, které směřovalo pouze proti vyhovujícímu výroku I. o věci samé a závislého výroku IV. o náhradě nákladů řízení. Namítla v něm, že z provedeného dokazování nevyplýval tak razantní zásah do práv žalobkyně, aby bylo na místě poskytnout jí zadostiučinění v penězích. Pouhá skutečnost, že žalobkyně byla stíhána v souvislosti s výkonem povolání, nemůže založit její nárok na finanční odškodnění. Žalobkyně nebyla postavena mimo službu, z dokazování nevyplývalo, že by se změnil vztah nadřízených k její osobě, svědek B [REDAKCE] nemohl svědčit o zásahu do pracovní sféry, neboť krátce po zahájení trestního stíhání odešel na jiné pracoviště. Soud I. stupně uvedl, že má za prokázané, že spolupracovníci žalobkyně minimálně prohazovali v její přítomnosti vtípky, aniž by však uvedl, z jakých důkazů má toto za prokázané. Navíc

není zřejmé, jak by případné vtípký mohly znamenat tak razantní zásah do duševní pohody žalobkyně, aby to vyvolalo újmu, jež by měla být odškodněna v penězích. Oporu v provedeném dokazování nemá podle žalované závěr soudu I. stupně, že trestním stíháním byla žalobkyně zasažena ve zdravotní rovině. Předložená lékařská potvrzení jsou z doby po skončení trestního stíhání, takže z nich nelze dovodit příčinnou souvislost se zdravotními obtížemi žalobkyně. Není přitom na žalované, aby tvrdila a prokazovala, že spouštěčem tvrzených zdravotních obtíží žalobkyně byl jiný faktor než trestní stíhání, to musí prokazovat žalobkyně. Svá tvrzení o zdravotních obtížích a jejich původu mohla žalobkyně prokázat svými zdravotními záznamy, což neučinila. Svá tvrzení o zásahu do rodinné sféry ve svých podáních stále měnila, svědci vypovídali rozporně. Zásah potvrdil pouze manžel žalobkyně, který je však zainteresován na výsledku řízení, neboť v předmětném trestním řízení byl spoluobviněným a u soudu je vedeno kompenzační řízení v jeho věci. Podle žalované trestní stíhání žalobkyně nebylo bezdůvodné, neboť k chybné identifikaci osob při prohlídce vozidla došlo a k pokračování trestního stíhání vůči žalobkyni a jejímu manželovi došlo z důvodu jejich nepravdivé výpovědi ve správním řízení. Podle žalované se v daném případě jeví jako postačující zadostiučinění omluva, jíž se ze strany žalované žalobkyni již dostalo. Žalovaná proto navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výroku I. změnil tak, že se žaloba zamítá, a ve výroku IV. jej změnil tak, že žalobkyně je povinna uhradit žalované náklady řízení.

Žalobkyně v písemném vyjádření k odvolání uvedla, že odvolání žalované předně nespĺňuje podstatné náležitosti, neboť odvolací důvod v podobě nesprávného právního posouzení věci uplatněný žalovanou, není v daném případě namístě. Soud I. stupně správně aplikoval zákon č. 82/1998 Sb., který projednávanou problematiku upravuje, stejně jako příleřhavou judikaturu Nejvyššího soudu. Pokud žalovaná namítala, že zjištění nemají oporu v provedeném dokazování, nejedná se o žalovanou vymezený důvod dle ust. § 205 odst. 2 písm. g) o.s.ř.

Žalobkyně dále uvedla, že se s rozsudkem vydaným soudem I. stupně ztotožňuje, neboť jej má za věcně správný. Soud I. stupně podle ní přesvědčivě odůvodnil jak svůj závěr o zásahu do osobnostní integrity žalobkyně, tak i závěr o výši přiměřeného zadostiučinění. Žalobkyně dále uvedla, že omluva, kterou žalovaná zmínila, nespĺňuje náležitosti takového úkonu, neboť v ní nebylo definováno právo, které mělo být porušeno. Kromě toho žalovaná ve svém vyjádření omluvu de facto popírá, když tvrdí, že trestní stíhání žalobkyně nebylo bezdůvodné. Z uvedených důvodů navrhla, aby byl napadený rozsudek v napadeném rozsahu potvrzen.

Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání a v jeho mezích rozsudek soudu I. stupně, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání (§ 212 a § 212a zák.č. 99/1963 Sb., dále jen „o.s.ř.“), a poté dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Podle ustanovení § 7 zák.č. 82/1998 Sb., právo na náhradu škody způsobené **nezákonným rozhodnutím** mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda. Právo na náhradu škody má i ten, s nímž nebylo jednáno jako s účastníkem řízení, ačkoliv s ním jako s účastníkem řízení jednáno být mělo.

Podle ustanovení § 8 odst. 1 téhož zákona, nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.

Podle ustanovení § 31a odst. 1 téhož zákona, bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu.

Podle ustanovení § 31a odst. 2 téhož zákona, se zadostiučinění poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlídně k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

Prvotní podmínkou odpovědnosti za škodu způsobenou **nezákonným rozhodnutím** je existence rozhodnutí, jímž v konkrétní věci státní orgán aplikuje obecné pravidlo právní normy na jím posuzovaný případ a rozhoduje tak o oprávněních a povinnostech individuálních subjektů. Zákon neobsahuje žádný negativní výčet dotčených rozhodnutí, tedy vztahuje se na jakýkoliv akt aplikace práva, včetně rozhodnutí procesního charakteru, vydávaný v průběhu řízení, o čemž svědčí i důvodová zpráva k zákonu hovořící o tom, že "je lhotejno, zda jde o výrok ve věci samé, či zda jde o nezákonné rozhodnutí procesní povahy, jímž byla způsobena škoda". Podle ustanovení § 8 odst. 1 zák.č. 82/1998 Sb., však je nevyhnutelnou podmínkou (objektivní) odpovědnosti státu, aby pravomocné nebo bez ohledu na právní moc vykonatelné rozhodnutí bylo jako nezákonné zrušeno či změněno. V důsledku zprošťujícího rozhodnutí lze považovat rozhodnutí o zahájení trestního stíhání za nezákonné. Dojde-li k vydání zprošťujícího rozhodnutí či k zastavení trestního stíhání, lze obecně konstatovat, že takové trestní stíhání představuje značný zásah do osobnostních práv poškozeného a tento zásah je třeba do určité míry presumovat.

V projednávané věci ze spisu a provedených důkazů (zejména z trestního spisu Obvodního soudu pro Prahu 2, sp.zn. [redacted]) vyplývá, že trestní stíhání žalobkyně pro podezření ze spáchání přečinu zneužití pravomoci úřední osoby a přečinu poškození cizích práv ve spolupachatelství bylo zahájeno usnesením Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 ze dne 25.10.2011, č.j. [redacted] (proti tomuto usnesení podala žalobkyně stížnost). Trestní stíhání žalobkyně skončilo rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 17.12.2013, jímž byla žalobkyně obžaloby zproštěna s tím, že jednání, jehož se měla dopustit, není trestným činem. Rozsudek (po zamítnutí odvolání státního zástupce usnesením Městského soudu v Praze ze dne 18.2.2014, sp.zn. [redacted]) nabyl právní moci dne 18.2.2014.

Odvolací soud sdílí závěr soudu I. stupně, že žalobkyni vznikl v důsledku vydaného rozhodnutí (viz usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 25.10.2011), které bylo následně zprošťujícím rozsudkem ze dne 17.12.2013 pro nezákonnost zrušeno, nárok na náhradu jak materiální újmy, tak i nárok na přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu.

Jde-li o žalobkyni v žalobě uplatněnou náhradu materiální újmy, pak vzhledem k tomu, že tato újma byla žalobkyni žalovanou uhrazena v rámci předběžného projednání nároku a žalobkyně v důsledku toho vzala žalobu v tomto rozsahu zpět, postupoval soud I. stupně správně, pokud v tomto rozsahu řízení zastavil (viz výrok III. napadeného rozsudku). Protože proti tomuto výroku, ale ani proti zamítavému výroku II. ve věci samé, žádný z účastníků nepodal odvolání, nebyly tyto výroky ani přezkoumávány odvolacím soudem a nabyly samostatně právní moci (§ 206 odst. 2 o.s.ř.).

Jde-li dále o žalobkyni uplatněný nárok na náhradu imateriální újmy, pak ohledně tohoto nároku soud I. stupně s přihlédnutím ke všem okolnostem případu (včetně konstatování, že délku trestního řízení nelze označit za nepřiměřenou) správně dovodil, že pro

účely odškodnění žalobkyně související s nezákonným rozhodnutím nebylo shledáno dostačujícím pouhé konstatování porušení práva či omluva (které se žalobkyni dostalo ze strany žalované v souvislosti s předběžným projednáním nároku), ale na místě bylo přiznat jí odškodnění v penězích.

Trestní stíhání žalobkyně, a potažmo i vznesení obvinění a následné trestní řízení, představovalo totiž nepochybně značný zásah do práv žalobkyně garantovaných v čl. 10 Listiny základních práv a svobod, zejména do práva na zachování lidské důstojnosti, osobní cti a dobré pověsti. Dopad trestního stíhání do poměrů žalobkyně byl navíc umocněn tím, že se jednalo o obvinění ze spáchání přečinu zneužití pravomoci úřední osoby, což v případě žalobkyně jako příslušnice Policie, a dosud bezúhonné osoby, mohlo být nejen jí, ale i jejím okolím (pracovním i mimopracovním), vnímáno obzvláště negativně. Trestní stíhání ovlivnilo žalobkyni prokazatelně nejen na pracovišti, kdy byla nucena přistoupit na zahájení řízení o rozvázání pracovního poměru (byť následně k jejímu propuštění ze služebního poměru nedošlo), ale i v jejím osobním životě, kdy ani odvolací soud neměl důvod neuvěřit jejímu tvrzení o souvislosti nastalé situace s [REDAKCE]. V daném případě odkaz žalované na zainteresovanost svědka R [REDAKCE] není zcela na místě, neboť jde nepochybně o svědka, který jako jediný mohl podat nejpřímější svědectví o této otázce. Navíc soud I. stupně v souvislosti s touto otázkou adekvátně zhodnotil i výpovědi dalších svědků, z jejichž výpovědí lze souvislost rozkolu mezi manžely a trestním stíháním dovodit (svědek P [REDAKCE] svědkyně K [REDAKCE]).

Z provedeného dokazování lze dále dovodit též souvislost mezi trestním stíháním žalobkyně a jejím zdravotním stavem, spočívajícím ve zdravotních obtížích tak, jak byly soudem I. stupně blíže popsány v odůvodnění napadeného rozsudku. Odvolací soud nemá důvod pochybovat o tom, že [REDAKCE] žalobkyně, který žalobkyně navíc doložila lékařskými zprávami (i když šlo o lékařské zprávy datované až po skončení trestního řízení), a současně byla tato skutečnost potvrzena i dalšími důkazy, zejména výpověďmi slyšených svědků (K [REDAKCE], P [REDAKCE], R [REDAKCE], E [REDAKCE], E [REDAKCE], E [REDAKCE]), v jejichž výpovědích nebyly zjištěny žádné zásadní rozpory či nesrovnalosti, s celou situací souvisel. V tomto směru nebyla proto odvolací námitka žalované, týkající se této otázky, shledána důvodnou.

Za neopodstatněnou a v podstatě bezpředmětnou má odvolací soud dále námitku žalované, že trestní stíhání žalobkyně nebylo bezdůvodné. V tomto směru lze poukázat zejména na odůvodnění usnesení odvolacího soudu – Městského soudu v Praze ze dne 18.2.2014, sp.zn. [REDAKCE] jímž bylo rozhodováno o odvolání státního zástupce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 17.12.2013, sp.zn. [REDAKCE] jímž byla žalobkyně zproštěna obžaloby, z něhož, mimo jiné vyplývá, že v řízení nebyl předložen žádný důkaz, z něhož by bylo možné dovodit, že žalobkyně (jakož i další obžalovaní) úmyslně uvedla v omyl orgán vedoucí přestupkové řízení (žalovanou uváděné tvrzení, že žalobkyně vypovídala v přestupkovém řízení nepravdivě, bylo označeno odvolacím soudem za pouhou spekulaci) a že by se tak tímto měla fakticky přičinít o to, že trestní stíhání vůči ní bylo vůbec zahájeno. Kromě toho nelze přehlédnout, že žalobkyně byla zproštěna obžaloby proto, že její jednání nenaplnovalo znaky skutkové podstaty žádného trestného činu.

Ze všech výše uvedených důvodů bylo proto na místě, aby žalobkyni bylo v daném případě přiznáno odškodnění v podobě finančního plnění, a to za nemajetkovou újmu, která jí prokazatelně vznikla v souvislosti s výše uvedeným nezákonným rozhodnutím.

Jde-li o výši odškodnění této nemajetkové újmy, odvolací soud sdílí závěr soudu I. stupně, že částka, kterou soud I. stupně žalobkyni přiznal na základě volné úvahy (§ 136 o.s.ř.), je přiměřená zjištěným okolnostem případu, tedy s přihlédnutím k prokázaným prožitým útrapám žalobkyně na straně jedné a s přihlédnutím k principu proporcionality při odškodňování jiných nemateriálních škod (obdobně viz např. rozhodnutí Ústavního soudu České republiky, sp. zn. III. ÚS 350/03) na straně druhé. V této souvislosti vzal soud I. stupně správně v úvahu jak délku trestního stíhání, tak i následky, které byly s tímto trestním stíháním spojeny, a dospěl poté k částce [REDAKCE] Kč, která je i podle odvolacího soudu částkou přiměřenou zjištěným skutečnostem.

Z výše uvedených důvodů proto odvolací soud napadený rozsudek ve vyhovujícím výroku I. o věci samé potvrdil podle ust. § 219 o.s.ř., a potvrdil jej jako věcně správný i ve výroku IV. o nákladech řízení.

Výrok o nákladech odvolacího řízení je odůvodněn ustanovením § 224 odst. 1 a § 142 odst. 3 o.s.ř., když bylo přihlédnuto k tomu, že žalobkyně byla se svým nárokem na náhradu imateriální újmy procesně úspěšná v tomto stadiu řízení v plném rozsahu, neboť rozhodnutí o výši plnění záviselo na úvaze soudu. Žalobkyni tak vznikl nárok na náhradu nákladů vzniklých jejím právním zastoupením v plné výši.

Protože vyhláška č. 177/1996 Sb., která stanoví výši odměny advokáta a jeho hotové výdaje, neobsahuje zvláštní ustanovení o tarifní hodnotě v případě, že se jedná o náhradu nemajetkové újmy způsobené nesprávným výkonem veřejné moci ve smyslu zák.č. 82/1998 Sb., a v těchto typech řízení nelze určit výši plnění či cenu práva na přiměřené zadostiučinění v době započetí úkonu právní služby, neboť přiměřenost formy či výše zadostiučinění závisí na posouzení soudu, vypočte se odměna advokáta ohledně tohoto nároku z tarifní hodnoty stanovené podle ust. § 9 odst. 4 písm. a) této vyhlášky, tedy z částky 50.000,- Kč (blíže viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.1.2014, sp.zn. 30 Cdo 3378/2013).

Na základě výše uvedeného tak náleží žalobkyni za řízení před odvolacím soudem náhrada vzniklých nákladů v celkové výši **6.800,-Kč**, představující **odměnu** advokáta ve výši 6.200,- Kč za dva úkony právní služby po 3.100,- Kč (písemné vyjádření k odvolání žalované, účast na jednání u odvolacího soudu) a **hotové výdaje** advokáta ve výši 600,- Kč za 2 výše uvedené úkony právní služby po 300,- Kč podle ust. § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb.

Jde-li o lhůtu k plnění, bylo přihlédnuto k tomu, že na straně povinné je Česká republika, takže jí bylo umožněno zaplatit částky uvedené ve výroku tohoto rozsudku žalobci v delší než zákonné lhůtě (§ 160 odst. 1 o.s.ř.) tak, aby byl dán časový prostor pro zajištění administrace stanoveného plnění.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e n í** odvolání ani dovolání přípustné.

V Praze dne 13. ledna 2016

JUDr. Aleš Šťastný v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Bc. Tereza Nová